

NEVARNI ZNAKI HITLERIZMA V ZED. DRŽAVAH

ZAVRATNI NAPADI, PRETEPI NA SHODIH IN V 'PARADAH' UVOD V PREDIGRO FAŠIZMA

Ameriški Nemci glavna opora nacijske propagande, a ne zgolj po svoji krivdi

Izkoriščevalci vedno izrabljajo patriotizem proti delavskemu gibanju. — Židovsko vprašanje

Strup nacizma se je v Zed. storil škodo. Iger in oper nemških avtorjev ameriška "massa" razsiril. Začel je s svojim delom najprvo med Nemci, med katerimi je bil močno zaledje. Nacijske organizacije ameriških Nemcev delujejo odkrito za Hitlerja. Imajo svoje tabore, v katerih se zbirajo za navduševanje, vežbanje in zabavo. Slika iz enih takih hitlerskih kempov je v tej stevilki na 4. strani.

"Nacijska garda"

Vojško vežbanje nacijskega v njihovih taborih se vrši pod vodstvom bivših oficirjev nemške armade, in nacijskih Nemcev, ki so služili v ameriški armadi. Te čete rabijo nacijske v svojih paradah in na shodih. V taborih in na shodih poveličujejo Hitlerja in njegov program, napadajoče Zide in proslavljajo nemško (nacijsko) kulturo, "ki je očiščena Židov".

Za ameriško ustavo

Nacijski govorniki na shodih vneto zagotavljajo, da so za varovanje ameriške ustave in prizegajo zvestobo Zed. državam, "katere branijo in jih bodo branili pred židovsko kujo in komunizmom". Znak ameriških nacijskev je Hitlerjeva svastika. Na nacijskih shodih je poleg nje vedno velika ameriška zastava. Pojejo ne samo nacijske patriotske pesmi, ampak tudi ameriško himno. S to takto hočjo ameriško javnost in oblasti uveriti, da niso sovražni Zed. državam, vladu in "ameriškim tradicijam", pač pa lojalni državljanji in branitelji vsega, kar je dobrega v tej deželi.

Pronemštevo zopet cvete

Enako so trdili ameriški Nemci v času svetovne vojne. Vzlič temu se je v mogočni propagandi proti "kajzerju" razvilo proti njim silovito sovražstvo. Uničili so jih šole. Njihovo časopisje je izginilo s stojnic. Večina nemških listov je one dni vsled "patriotičnega" pritiska propadlo. Nemec — tudi ako je bil res zvest tej deželi in sovražil kajzera, je bil vseeno zaničevan, zato ker je bil Nemec. Take so posledice ščuvalne propagande. Nemci so si hiteli sprememnati imena in trgti nemške napise s svojih hotelov in trgovin, da jih ne bi kdo osumil pronemšta ali jim

SODELUJMO

VSI PRIJATELJI
DELAVSKEGA Tiska
DA LETOŠNJI

"MAJSKI GLAS"

CIMBOLI RAZŠIRIMO!

BEG PRED SOVRAZNIKI

V zadnjem velikem Francovem ofenzivni je pred njegovimi Mavri iz Afrike in italijanskim "črnimi" legijami bežalo iz Spanije preko meje v Francijo in Španijo, ki so jih zasedli fašistični rabi. Skupina teh beguncov je na gornji sliki. V Franciji so dobili posebna taborišča, ki jih vzdružujejo največ mednarodna zveza strokovnih unij in delavska-socialistična in-tacionalna.

NEKAJ NAJAVAŽNEJŠIH SKLEPOV KONVENCIJE SOC. STRANKE, KI SE JE VRŠILA V KENOSHI, WIS.

Prošlo soboto je bila v Kenosha, Wis., zaključena letosnja redna konvencija ameriške socialistične stranke. Optimizma na njej je bilo več kot pa bi se ga človek upal pričakovati v teh časih kaosa, krize in frakcijskih sporov.

Strankin predsednik Norman Thomas je v otvoritvenem govoru poudarjal, da je zdaj ena izmed najvažnejših dolžnosti soc. stranke "držati Ameriko ven in vojne". Dejal je, da nam bankrot, v katerem je new deal, daje najboljše prilike v agitaciji za socializem in naš program.

Delegat Friedman iz New Yorka je govoril, koliko kvara so naredili stranki na prejšnjih konvencijah tajni sestanki delegatov, ki so bili izvoljeni za stopati stranko, a so v resnici delovali vsak za svojo frakcijo in intrigirali. Predlagal je, da se jih na tej konvenciji preprevi in da ne sme nihče deliti kandidate frakcijske liste kandidatov v strankine urade. Njegov

predlog je bil po dokaj burni razpravi poražen, sprejet pa je bil N. Thomasov posredovalni predlog, da naj ne bo noben delegat obvezan ravnavati se po sklepah kakega "kaukusa" — to je, tajnih sestankov delegatov te ali one struje. Thomas je v tej debati tudi izjavil, da kar se njega tiče, bo deloval, da ta konvencija v socialistični stranki prepove stalne frakcijske organizacije in njih glasila.

Politična taktika delavskoga nestrankarskega odbora, ki mu načeljuje John L. Lewis, je bila deležna na tem zborovanju veliko kritike. Thomas je med drugim poudarjal, da je za delavstvo taka politika na koncu konca brez vrednosti.

Soc. stranka se je na tej konvenciji ponovno izrekla za

zgraditev močne delavške stranke, ki pa mora biti delavška in ne le agitacijsko sredstvo za kandidate, ki se potegujejo za urade v področju kavitalističnih strank.

Ker je na Dunaju še vedno mnogo ljudi, ki kupujejo v pro-

(Nadaljevanje na 3. strani.)

(Nadaljevanje na 3. str

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE.

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75;

za četr leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega teden.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Jugoslov Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor Frank Zaitz, Business Manager Charles Pogorelec, Asst. Editor and Asst. Business Manager Joseph Drasler.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.

Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL. Telephone: ROCKWELL 2864.

NAŠ PRVI MAJ

Pesimati v delavskem gibanju obupavajo. Pravijo: "Vse je narobe na svetu." In to naglašajo kakor da smo mi krivi žmude. Namreč socialistično gibanje, da je krivo.

Kriv je seveda sistem, ki vlada.

Mi to poudarjam — in ne šele od včeraj.

Zmeda ostane, dokler bodo vzroki zanj.

Mi hočemo odpraviti vzroke.

Mi vemo, da je fašizem na pohodu. Očitki, da smo mi temu krivi, pa so krivični. Povzročil ga je sistem kakršen je, in to niti z največje daljave NI naš sistem. Mi smo mu odprto sovražni. Naš namen je, da ga odpravimo. Mi hočemo nov red, v katerem vzroki za sedanje krize, vojne in kaosa izginete. In vrh tega hočemo red, v katerem ne bo več vzrokov za zmedo, za krize in bedo. In ne za vojne.

Manifestirajmo 1. maja za socializem. In nato delujmo z vso vztajnostjo za naš program vse naslednje dni v letu. Kajti ako bi si vzeli za navduševanje en dan v letu, potem pa prenehali do naslednjega prvega maja, bi bilo žalostno za nas in za vero v resnično osvobojevanje človeka.

V sledi tega pojedimo prvega maja vsi na plan — na manfestacijske prireditve, kjer jih naši klubki prirede, in drugod na podrobno delo. Mi moramo dalje. Naša dolžnost je nadaljevanje. Naša vera je zmaga proletariata za socializem. Drugačnega izveličanja razumno človeštvo ne more pričakovati.

Lewisova nestrankarska politična taktika

John L. Lewis je v predsedniški kampanji leta 1936 ustavil, zaenzo z drugimi voditelji unij CIO "delavski nestrankarski odbor", ki je potrošil v kampanji za predsednika Roosevelta in razne druge delavskie prijatelje, ki so kandidirali na demokratski listi, nad milijon dolarjev, nevklujučvi stroški lokalnih odsekov "delavskega nestrankarskega odbora", ki so tudi znašali mnogo tisočakov. Unija premogarjev sama mu je prispevala okrog pol milijona dolarjev.

S tem Lewisovim političnim odborom, ki je postal po volitvah 1936 trajna ustanova in je v direktnem področju CIO, delujejo na celi črti komunisti. Pod svojim imenom in za svoje kandidate niso mogli dobiti kaj prida glasov v nobeni volilni kampanji. Vsak glas, ki ga je dobil na primer komunistični predsedniški kandidat Earl Browder, je stal komuniste znatno več, kakor pa je za povprečen svoj glas potrošila demokratska stranka.

S temi neuspehi komunistov v Zed. državah in drugod se je veliko pečala tudi kominterna. Ako noče gora k tebi, pojdi ti kgori, je že svetopisemsko pravilo. Kominterna je odredila svojim strankam novo takto in se navidezno umaknila kot ukazovalka. Ker niso hoteli ameriški demokrati h komunistom, se šli komunisti k demokratom. In tako so v zadnjih primarnih volitvah, ki so se vrstile v začetku aprila, agitirali pod označbo "delavskega nestrankarskega političnega odbora" za odbrano listo demokratskih kandidatov. Dasi je njihovega glavnega kandidata za zveznega senatorja v Illinoisu na vso moč podpirala tudi reakcionarna demokratska mašina, ki ji načeljujeta župan Kelly in magnat Patrick Nash, so z njim propadli. Enako je propadel kandidat te kombinacije za zveznega kongresnika "at large" in večina drugih. UMW v Illinoisu in vse komunistični tisk je deloval zanje, poleg pa še seveda omemjanja politična mašina, torej cela "ljudska" fronta. A je propadla.

Kaj bodo storili komunisti in lewisovci zdaj?

Mar ne bi bilo pametnejše, ako bi se vsi zedinili za delavsko stranko in nominirali svoje kandidate? Tudi ako bi bili poraženi, bi imeli vsaj zavest, da se naše glasovne šteje za PROTETNE glasove. Prav zato je socialistična stranka imela v ameriški politiki tolikšno upoštevanje in važnost, kajti naši glasovi v nji so bili NACELNI, in to jim je dajalo spoštovanje tudi pri nasprotnikih. Obenem je reakcija vedela, da mora — če hoče rast socialistične stranke ustaviti, sama nuditi tu in tam nekaj drobtin in jih dati ljudstvu z gesto, kakor da mu je vrgla cel hleb. Taktika delavskega nestrankarskega odbora pa je le nadaljevanje stare zmotne politične metode, ki jo je uveljavil v Ameriški delavski federaciji posebno njen pokojni predsednik Samuel Gompers in jo zdaj enako nespametno nadaljuje William Green. Ako hoče ameriško delavstvo v politiki v svojo korist kaj veljati, mora biti politično organizirano ZASE — ne pa v PRID politikov DEMOKRATSKE stranke.

Dvojna mera

Nemčija hoče za Nemce na Češkem ne samo pravice, ampak tudi posebne privilegije, dočim narodnostne manjšine v svojih mejah zatira bolj kakor jih je kajzer. Pravice pa nimajo v Nemčiji zdaj niti arijskii Nemci, ampak samo dolžnosti.

Enako nelogična v svojih zahtevah za pravice je Poljska. Na Češkem živi kakih 82,000 tisoč Poljakov. Poljska zahteva od Čehoslovaške, da jim naj da avtomobilno, drugače bodo utegnili med Čehi. Toda na Poljskem živi milijone Malorusov in stotisoče drugih narodov, ki jih poljska birokracija zatira gospodarsko, jezikovno in kulturno.

Kdo naj verjame, da so iskreno za demokracijo taki ljudje, ki so ji z bojem proti nji najbolj škodovali!

MUSSOLINI "UPLAHNL"

mo pisali. Rečemo le, da boji proti Židom in Nemčiji niso dvignili življenskega standarda in ga tudi v Avstriji ne bodo — razen tistim izvoljencem, katerim je nacistička diktatura poklonila zaplenjeno imovino Židov.

Organizacije nasilnosti

Naciji v tej deželi niso edine organizirane skupine, ki se poslužujejo nasilnosti v bojih proti resničnim ali namišljenim naprotinom. Ameriška legija je razbila že mnogo delavskih shodov in pomagala steti že marsikatero stavko. Uradno je sicer za demokratične metode in se proglaša za branilko "amerikanizma"; toda pomagala je neuradno že v neštetih bojih proti napredku.

"Vigilanti" današnjih dni so drug močan element, črpan iz srednjega stoja, ki je v prošlih dveh letih pod kinko "amerikanizma" in borbe proti rdečkarjem pretepel delavce v stavkah in unijske organizatorje. KKK v južnih državah je delavsko organizatorje siloma izgnal in nekatere linčal. Delavce, ki so hoteli biti v uniji, je teroriziral, da jim je vzel pogum. Šerifi in šefi policij se tudi silno radi poslužijo sile, ko hitro delavci zahtevajo s pomočjo stavkanja poštenejši kos kruha. V bojih med unijskimi delavci spadati, izgoni in druga nasilna dejanja.

Ameriško delavstvo ima torek veliko vzroka misli na nevarnost fašizma in se je oteč, dokler je še čas.

Majska proslava v Springfieldu

Springfield, Ill. — Zopet se nam bliža Prvi maj, praznik zavednega mednarodnega delavstva vsega sveta. Da ta dan praznujemo dostojo in pokazemo svojo zavednost ter da protestiramo proti krivicam, ki se nam godijo, je treba, da se zavedni delavci zbirajo na proslavah in dajo izraza svojemu mišljenju. Tukajšnji soc. klub št. 47 JSZ praznuje Prvi maj v nedeljo, dne 1. maja, v tukajšnjem Slovenskem domu z lepim programom, ki se prične ob 2. popoldne. Polovica prebitka gre v pomoč španskim lojalistom, ki se borijo in žrtvujejo svoje življenje za svobodo in demokracijo. Vsled tega naš klub vabi vse zavedne delavce, da se te proslave udeležijo v velikem številu, da skupno protestiramo proti reakciji in fašizmu. Živila svoboda in demokracija! — Jos. Ovca.

Znak solidarnosti

Malo je dežel, v kateri bi delavci za lojalistično Španijo delovali, kakor storili, kar so storili v Franciji. Prispevali so že milijone frankov, prevzeli v oskrbo tisoče sirot iz Španije in postali v njo na stotine vagonov živil in obleke. Ker so v te namene potrebeni redni dohodki, so francoski delavci že pred mesecem sklenili prispevati eno uro zasluga vsak dan in pomoč lojalistični Španiji.

ZANIMIVA VSEBINA "MAJSKEGA GLASA"

Naš letosni "Majski Glas" je izšel s sledečo vsebino: Človek včeraj, danes in jutri (članek); Jernejček (Ivan Molek); Kotiček v nebesih (Ivan Jontez); S tujega na tuje (Katka Zupančič); Poglavlje o blazenu firerju (Milan Medvešek); Gospod Dlaka je zbolel za pljučnico (Ivan Jontez); Odmev iz ječa (pesem, Katka Zupančič); Vsakdanja zgodba (Anton Šular); Njegova pot (Anton Tomšič); En passant (Janko Zega); Noč pred zoro (Joško Ovčar); Nadaljnja poročila iz Moskve (Oswald Garrison Willard); Fašizem in njevi vzroki (Anton Garden); Kovač George (Anton Zaitz); Nečista kri (Angelo Cerkvenik); Dve, tri o socializmu (Etim Kristan); Izvirni greh (I. Vuk); Mednarodnega delavskoga gibanja ne more uničiti nobena sila; Sanje mladosti (Anton Slabe); Relifna števil-

ka (Filip Godina); Ljubezen genija (Frank S. Tauchan); Kako dolgo še (Marya Omen); Zacetel je maj (Ivan Vuk); Vse države za "mir" (članek).

V angleškem delu revije so zastopani s spisi Joseph Drašler, Betty Bogatay, Sara Wilkins, Frank Sodnik, Oscar Godina, Donald J. Lotrich in več drugih.

Poleg teh spisov je v "Majskem Glasu" mnogo kratkih notic, pesmi in ilustriranih člankov. Izšel je na 84 straneh vzliz temu, da smo v krizi, toda upravnik je odločil, da bomo izhajali z dohodki, to je, da bodo z njimi stroški pokriti v tiskarni in drugi, dočim je bilo delo sotrudnikov in osobja v uradu prispevano brezplačno. Brez tega bi bila taka revija nemogoča.

Stane 25c izvod. Kdor si jo želi še naročiti, naj to sporoči na naslov "Proletarca".

PRIPRAVE ZA KONFERenco 1. MAJA V MILWAUKEE, WIS.

bila podana v Chicagu z lepim upehom preteklo jesen, nato pa je bila ponovljena v Waukeganu z enakim rezultatom, sedaj pa jo bomo imeli priliko videti na našem odru tukaj v Milwaukeeu dne 1. maja.

Vse to boste lahko videli in slišali za majno vsoto 35c. Ako pa se kdo ne more udeležiti popoldanskega programa, naj pa pride zvečer. Vstopnina samo za večerno zabavo je 25c.

Torej na veselo svidenje v nedeljo 1. maja v dvorani SST ob 9. do popoldne na konferenci in na popoldanskem prvomajskem programu ob 2. uri!

Ch. Podjavoršek, tajnica konference.

KAJ JE ZDAJ S PENZIJAMI

Koliko prerekanja je bilo, ali je načrt za penzije po \$200 na mesec izvedljiv ali ni. Dr. Francis E. Townsend je trdil, da so take penzije ne samo rešitev iz krize, ampak raj za delo. Vsakdo nad 60 let starosti bi dobival po \$200, pod pogoj-

DR. FRANCIS E. TOWNSEND je, da jih apravi sproti vsak mesec. Oče in mati, ki bi bila preko 60 let, bi torej prejemale 400, neglede koliko bi imela drugih prihrankov in dohodkov. Vsa družina bi bila lahko doma in se vozila v letovišča in pozimi v Florido ali kamorkoli bi se ji poljubilo. Predno je dr. Townsend pričel s tem raketiranjem, je bil reven kakor cerkvena miš. Toda "penzije" pa mu prinesle tisočake dohodkov na mesec, ki so mu jih plačali večinoma revni, stari ljudje. Njegovo slepomislenje je bilo razkrivljano med njegovimi lastnimi ljudmi v odboru njege penzijske organizacije. Pozvan je bil tudi pred kongresno preiskovalno komisijo, kjer je poslancem nagajal z odgovori in jim koncem konca obrnil tudi hrbet ter odšel. Tolej so ga in bil je po dolgem času obsojen menda na 30 zapora, ker se je "zoperstavljal kongresu". Predsednik Roosevelt ga je oprostil. Dr. Townsend trdi, da bo z bojem za penzije nadaljeval. Je verjetno, kajti njemu se je to sijajno izplačalo, kakor Rev. Coughlin "socialna pravčnost".

Nova važnost

Donave

Donava je ena najvažnejših plovilnih rek v Evropi, oziroma na svetu. Nemčija bo kmalu imela na nji foto močnih topničark, s kakršnimi je Avstrija zelo uspešno operirala v zadnjem svetovni vojni Zase zahvaljujoči si na stotinah vagonov živil in obleke.

Prvega maja bo delavci v tukajšnji točki na spondu pa bo zavzetna Cankarjeva drama "Jacob Ruda", ki jo uprizori za nas dramski odsek kluba št. 1 JSZ iz Chicaga. Vsebina je bila že parkrat opisana v Proletarju in Prosveti. Prvi je

V NEDELJO

1. MAJA

konferenca J. S. Z. in Prosvetne matice

KJE?

V Milwaukeeju, Wis.

VALERIJAN PDMOGYLNYY:

"MESTO"

ROMAN

Poslovenil za "Proletarca" TONE SELISKAR

(Nadaljevanje.)

Ponavadi je ob večerih zlekni na zofij polegal in čital. To čitanje je bilo nekako prisiljeno, kajti v tem brezkončnem listanju strani ni bilo onega živega zanimanja, zaraži katerega ti zastrmi pogled v vrste. Med njim in knjigo je stalo steklo kakor pred razgledom. Steklo, skozi katerega sicer vidiš, ki pa ti slike kolikortliko izmaliči in obledi njene barve. Kadar je prečital poslednjo vrstico, je mnogokrat ostal na prazni polovici strani in zamišljeno razvijal že končan doživljanje, ki je v njegovem predstavi vedno bolj bledele in ugašal in potem naglo izginil popoloma. V hipu je začutil, da nič več ne misli in to občutje mu je bilo čudno, radostno, nenačadno mirno, nezrušljivo, prav tako, kakov je prehajal v neko stanje, ki je nedovisno od življenja, v stanje čistega spoznanja, popolne razvezanosti od okolice.

Prav tako je čital silno mnogo časopisov. Nobenega članka, pa najsi je bil še tako dolgočasen, ni izpustil, vestno je prečital vsakocombe, vsako sporocilo, vse oglase in obvestila o zborovanjih in sejah, katerih je polna zadnja stran. Bil je natančen, toda čudaški bralec časopisov, ki so za mnoge zanimivi le, čeito ono, kar jih zanima.

Ta čas se je vršil okrožni kongres voditeljev sladkornih tovaren in med onimi, ki so podajali poročila, je opazil tudi ime svojega prejšnjega tovariša Borisa Zadorožnja. Ta je poročal pred kongresno komisijo o svojem lastnem sistemu pesne selekcije, bil je celo dodeljen h komisiji in poslali so ga kot delegata na ta vseukrajinski kongres. Koliko vsega so mu te vrstice razodele! Kako grenač, skeleč očitek so mu bile! Še enkrat je prečital. Tako torej; Boris Zadorožnj, mlad meščan, tiran prelep deklice je hodil vztrajno proti svojemu cilju, delal je, trudil se in vzdigoval! Staro, zatajeno sovraštvo se je vzbudilo v njem in zagnal je časopis od sebe, da ne bo videl več tega zopernega imena!

Ta kongres mu je bil zelo neprijeten, saj je predramil neskončno razmišljanje o sebi. Ali bo to mar dolgo trpeč? Recimo, da je krov, recimo, da je nekomu storil veliko krvico, toda tudi pokore je že dovolj. Po kaledarju so minili že trije tedni njegove osameščnosti, ki se mu zdi, da jo prenaša že nekaj let. Čas je, da se je otrese, da se razgiba. Čas je, čas!

Kričal je kakor priganjač nad konjem, ki je padel, pa ne more nič več vstati. Od kod pa naj pričakuje pomoč? Od koga? In prepal se je upanju, da se bo v njegovem življenju nekaj zgodilo; velika, nagla sprememb — in obup, ki je dosegel že svoj višek, se je prevrnil v pričakovanje. Zdelo se mu je, kakor da bi moral prejeti pismo, ki je že na potu, ki se mu bliža in je polno vznemirljivih vesti, morda celo omahovanja, toda tudi zanosa. Slutnja ga ni varala, kajti v nji ni pričakoval samo potek dejania, ne, bila je zanj kot glasnik neke notranje potrebe, ki se je v resničnem življenju že uresničevala. Človeška duša je pravo čudo. V trenutkih gladu se polakomni s silo vsake majhne pojave, ki vzbuja v srcu nekak odmrev težko pričakovani sanj, nekakšno uresničenje nedoločnega hrepnenja. Ta muhasta človeška duša, ki je še pravkar čepela na veji in predala mračno brezdelje, se ob vsakem zapihu že prevraca v blazno naglico v radostna dejanja življenja.

Zdaj je stalno obedoval v jedilnici Narodne kuhi in Hreščatyku. Nahajala se je ob potu s pisarne do Besarabke, odkoder se je počasi vozil naravnost domov. Izbral si je malo mizico ob steni, kjer je lahko sam posedal ob časi piva, ki je postal nenadomestljiv dodatek njegovega jedilnega lista. Največja napaka vseh narodnih kuhi je bilo pač ono dolgo čakanje in malobrižnost strežnikov, kar ga zdaj ni prav nič vznemirjalo, kajti prav obred, ki so mu ga ponajvečkrat zelo pozno prinesli, je bila zadnja postaja pred večerom, je bil poslednji mejniki na meji med dnevom in bližajočim se večerom, takrat pač, ko je njegovo srce že utripalo v odmevu delovnih skrbiv in se že prevracalo spet v utrudljive ure mrtve tišine v njegovem sobi.

Zelo mu je bilo zato neprijetno, ko je nekoga večera opazil, da je njegova miza zasedena. Občutil je to kakor žalitev, udarec v pravico navade, udarec v njegov lastni jaz, ki v stanovitni rabi celo mrtve reči pretvarja v lastnino svojega življenja. Ko pa si je natančno ogledal tega predzreža, je nenadoma skočil k njemu in ga zgrabil za roko.

Pozdravljen, Levko! je vzkliknil. Ali si ti, Levko?

Ta ga je začudeno pogledal, ker ga ni spoznal.

Jaz sem, jaz, Stepan iz Tereveniva, pomniš? je vznemirjeno govoril Stepan in se nagnil nad tovariša. — Ali ne pomniš, skupaj sva se vozila na ladji? Ali me poznaš zdaj?

Levko ga je seveda spoznal, toda še bolj se je čudil.

— Stepan? je zamrmral. Bog mi je priča, da bi te ne poznal.

BOJ MEHIKE ZA SVOJA NARAVNA BOGASTVA

Republika Mehika ima ogromna oljna polja, iz katerih so kapitalisti v Angliji, Zed. državah, Holandskem itd. dobili že milijone in milijone dolarjev čistega dobitka. To bogastvo je na mehiški zemlji. Toda dobitek je še ves iz Mehike v tuje žope, delavci domaćini pa so garali za par kvodrov na dan. To je moralno miniti in mehiški vlade se je koncem konca odločila preveriti oljna polja v svoje posest in jih obravljati v korist Mehike. Tuji kapitalisti so kajpada zavpili, da jim je ukradla stiri sto milijonov vloženega kapitala in zahtevali od ameriške in angleške vlade, da se nazaj zavzemata zanje. Mehika je to storila takoj in na to je Rooseveltova administracija. Mehiki predsednik Cardenaz je obljubil plačati vso zaseženo imovino, mehiški kongres je njegovo obljubo odobril, in ker mehiška republika nima toliko gotovine, da bi mogla izplačati tuje lastnike, je vlada apelirala na ljudstvo, naj prispeva dragulje in zlatnino v ta namen. To je bila kajpada le patriotska gesta, z katero je bilo ljudstvo opozorjeno na resnost položaja. Na gornjih slikah, ki podarjuje državi svoje zlatnine in dragulje, da ji pomagajo mehiška oljna polja od tujih lastnikov pošteno prevzeti. Če tega ne storiti, je ameriška intervencija v Mehiki v eni ali drugi obliki ne glede na Rooseveltov liberalizem neizogibna.

GLASOVI IZ NAŠEGA GIBANJA

Zbral Charles Pogorelec

Arma, Kans. Kot običajno: Tone Shular je zopet tu. Poslal je 4 naročnine.

Chicago, Ill. Luka Groser st., je dobil 2 naročnini, Chas. Pogorelec pa 4. Ker se ni mogel udeležiti Savinega koncerta, je Jože Košak, ki stavi Proletarca, prispeval \$1.00 k dohodku priredebe.

Detroit, Mich. John Zornik je bil nekaj dni v postelji z mučnim prehladom. Ko hitro je okrevlal, je šel na pot za oglasi v Majski Glas. Poslal jih je vsega skupaj 8 in naročil 75 iztisov Majskega Glasa za klub št. 114 in 115 JSZ. Joe Koršič pa je poslal dve novi naročnini na list.

Chisholm, Minn. Frank Klun je poslal naročilo za 25 iztisov Majskega Glasa, ki ga je naročilo dr. št. 110 SNPJ, zraven pa poročilo o svoji bolezni, ki ga muči že dalj časa, kar seveda ni razveseljivo. Francetu iskreno želimo skorajnjega okrevanja.

Milwaukee, Wis. Leonard Alpner je poslal še 4 oglase za Majski Glas.

Johnstown, Pa. Johnnie Rak je naročil 50 iztisov Majskega Glasa, poslal dva oglasa zanj ter priložil 3 naročnine na list.

Hermelin, Pa. Tone Zornik je poslal še eno naročnino na list ter obračun za prodane knjige.

Barberton, O. Naš zastopnik Mike Kopach nam piše: "Moje kosti so stare, kajti na plečih jih je že nad sedemdeset, pa vendar bom poskusil storiti svojo dolžnost. Pošljite mi 25 iztisov Majskega Glasa in še en družinski koledar. Nič se ne bojte, da bi pustil Proletarca, kajti ga težko čakam vsak teden in najrajsi bi, da bi ga prejemal vsaki dan." To je izraz enega tistih, ki jim beseda "naprednost" ni samo na jeziku, pač pa tudi v praksi.

Girard, O. John Bogatay je poslal še dve naročnini na list, en oglas ter naročil 30 iztisov Majskega Glasa. Tam so zdaj na stavki ker usnjarna, v kateri so uposleni, noče dalje priznati pogodbne z unijo. Delavci se dobro drže. Uskokov nimajo.

West Allis, Wis. Vincent Puvel je poslal 4 naročnine.

Waukegan, Ill. Martin Judnič je poslal naročnino ter članarino Prosvetni matici od prej, sodruži in somišljeniki!

Nekaj najvažnejših sklepov konvencije soc. stranke, ki se je vršila Kenoshi, Wis.

(Nadaljevanje s 1. strani.) Strankin tajnik Roy Burt je dejal, da dajejo največ upanja za ustanovitev splošne ameriške delavske stranke, te, ki že obstoje in to so delavska stranka v New Yorku, farmerska-delavska v Minnesota, delavska stranka v Illinois in nekatere druge politične skupine, ki so resno za neodvisno politično akcijo delavcev in farmarjev. O La Follettovi progresivni stranki je Thomas dejal, da odne prav malo pričakuje.

O komunistični stranki so delegati izvajali, da je njena sedanja taktika reakcionarna in da ne more v tem stanju "komunizmu" imeti soc. stranka v Zed. državah z njo nič skupnega.

Norman Thomas je bil spet izvoljen za strankinega predsednika. Socialistična shoda, ki se je vršil več pred otvoritvijo konvencije, se je udeležilo kakih 800 ljudi. Podrobnejše poročilo o sklepih konvencije in njenem potencialu bo v prihodnji številki podal Anton Garden, edini delegat izmed članov JSZ na tej konvenciji.

Slavje Prvega maja

Milwaukee, Wis. — Menda

se ni še nikdar prej v vsej svoji zgodovini našla naselbina s tako vnoemo pripravljalna na proslavo majskega delavskega praznika v takem velikem obsegu, kakor se pripravlja baš letos. V teh pripravah tekmujejo med seboj razne narodnostne skupine, ki spadajo k različnim delavskim organizacijam, kar je pač nekaj razveseljivega.

Tudi slovensko delavstvo bo prispevalo k veličini tega dneva v veliko prireditvijo v dvorani SST v nedeljo, dne 1. maja.

Ta prvomajska prireditve se bo vršila pod avspicijo kluba št. 37 in 180 JSZ. Vstopnice v predprodaji 35, pri vratih pa 40c. Program bo nadvse zanimiv in veličasten. Uprizorila se bo krasna in pomenljiva drama "Jakob Ruda", delo Ivana Cankarja, ki jo bodo dali na oder igralci dramskega odseka kluba št. 1 JSZ iz Chicaga. Ker tudi sodruži predstavljajo najboljše igralske moči med našim narodom, bo to dejstvo seveda efekt igre še povečalo. Poleg tega in drugih zanimivih točk bo na programu tudi izvrsten govornik, namreč s. Fr. Zaitz, urednik Proletarca in predsednik nadzornega odseka SNPJ, ki razume delavski položaj, je delavsko izobražen in obenem nadarjen govornik; njega poslušati je res pravi užitek.

Rojaki in rojakinje! Pokažimo enkrat poleg prave delavske zavednosti tudi točnost, in to na dan 1. maja, katerega bo delavstvo v mnogih delželah sveta praznovalo v krvi, katero preliva delavstvo v boju za svoboščino in svojih dragih.

Naj živi Prvi maj ne le kot dan vstajenja prirode, ki se je prebudila iz zimskega spanja, temveč kot dan vstajenja in osvobожenja delavstva izpod kapitalizma širok sveta!

Joe Vidmar.

Naciji v Jugoslaviji sklicujejo shode

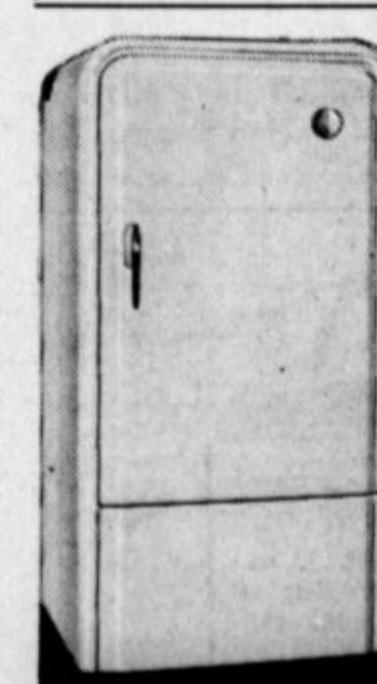
Kmalu po zavzetju Avstrije po Hitlerju se je v Mariboru vršil shod njegovih podanikov, ki je bil v Jugoslaviji prvi te vrste. Na njemu je govoril mariborski voditelj nemških nacijev. Ta fašistični hitlerjevski shod je na vso moč oglašala "Marburger Zeitung".

April je mesec "moderniziranja vaše kuhinje"

ZDAJ Servel Electrolux - - -

PLINSKI REFRIGERATOR

Ne stane nič več kakor drugi splošno znani izdelki

• Servel Electrolux — plinsky refrigerotor — ima zdaj lahko doseglijo ceno! Na tisoči gospodinj si je instaliralo plinsky refrigerotor — dolga leta so plačevali višjo ceno za Electrolux... da so doble boljšo kakovost in uspešnost, bolj varčno obratovanje — ker so vedeče, da so vredni tega. Toda ni vam treba več plačevati višje cene!

Zdaj je lahko imeti refrigeracijo postrežbo, ki jo želite. Za ceno ki ni nič višja, si lahko nabavite Servel Electrolux — plinsky refrigerotor — z vsemi najnovnejšimi izboljški. Imeli boste od dneva v dan tihom zmrzovanju, ki drži živila varnejša — za dalje časa. Poslužite se najboljše prilike za nakup refrigerotorja — boljša kakovost za enako ceno, kot so drugi, splošno znani izdelki.

Oglejte si najnovejše Servel Electrolux vzorce, razstavljene pri vodilnih trgovcih ali pa v uradih Peoples Gas družbe.

POGLEJTE TE VIŠJE PREDNOSTI:

- Stalna tihsota
- Zmrzuje, ne da bi se deli premikali
- Stalna visoka uspešnost
- Nižji stroški vzdruževanja — leto za leto
- Obilica ledenej kock
- Zračno ohlajevanje
- Več let službe

• KRITIKUJOČA MNENJA, Poročila in RAZPRAVE •

Čemu vojna in komu bo koristila? Čemu se vse države do zob oborožujejo?

(Iz zavora, ki ga je imel s. Louis Zorko na protivojnem shodu dne 6. aprila v SND v Clevelandu.)

Svet stoji na pragu novega klanja. Vse države tekmujejo v pripravah v oboroževanju. Kemki temujemo med sabo, kdo bo iznašel bolj učinkovito snov, da bo čim več ljudi pomorila. Državniki, ki jih je izvili civilizirano ljudstvo, ali diktatorji, ki vladojo po "milosti božji", appropriajo milijarde za novo klanje človeka, o katerem pravi sveto pismo, da ga je Bog ustvaril po svoji podobi. Vsi državniki zatrjujejo, da so za mir med narodi in kot taki proti vojni. Vse vlade povdarijo, pa naj bodo demokratične ali diktatorske, da se oborožujejo za svojo protekcijo — v obrambne svrhe. Vprašal bi te državnike, če so iskreni v svojih izvajanjih za mir in proti vojni, ali so vsi skupaj zblaznili? Ali je njihova pamet dorastla otroka v zibelki? Kdor ima maslo na glavi, ne bo hodil na sonce. In kdor je za mir, ne bo rožjal s sabjo in puško med svojimi miroljubnimi prijatelji.

Na svetu je precejšnje število ljudi, ki v fraze o oboroževanju za svojo lastno obrambo ne verjamejo. Če bi to trdili samo industrialci in bankirji, bi razumeli njihov izgovor. Kadar pa govorijo isto državniki v imenu ljudstva, tiči v teh besedah nekaj populoma nasprotnega. Ljudstvu mečejo pesek v oči, da ne vidi pravega vzroka blaznemu tekmovanju v oboroževanju. Kajti če bi ljudstvo vedelo pravi vzrok oboroževanja, bi dvignilo tak vihar protesta, da bi se ves miličijski stroj sesul v prah.

Zadnja svetovna vojna, v katero je Amerika stopila z blufarskim gesлом, da se obvaruje svet za demokracijo, ni še pozabljena. Ali mislite, če bi vlada povedala resnico, katero sedaj že večina Amerikancev ve, da gre Amerika v vojno za Morganove, Rockefellerjeve, Du Pontove in druge multimilijonarske interese, da bi imela ljudstvo za sabo? Ali mislite, da bi vlada mogla pregoriti ljudstvo, da bi se navduševalo in se dalo pobijati za koristi multimilijonarjev? O, ne. Zato si je treba izmisli takšna gesla, ki vlečejo in jih podpreti z mogočno propagando. Sredstev zanjo ima kapitalizem dovolj na razpolago.

Zadnje čase se je zelo razširila propaganda za vojno "proti fašizmu in za ohranitev demokracije". Celo bivši revolucionarji propagirajo zvezko kapitalističnih demokratičnih jem, Mussolinijem, s papežem držav s sovjetsko Rusijo za in z municipiskimi tovarnarji ki

so jim obljubili pomoč v vojni za strmoglavljenje legalne španske vlade. Vsak otrok ve, da Mussolini in Hitler zalaga ta fašista Francia z vojnim materialom. Samo ameriška vlada ni hotela vedeti tega. Lojalistična panija, katera se brani pred fašisti v Ameriki ne sme kupiti orožja. Tako je ukazal Roosevelt v imenu neutralnosti. Fašist Franco ga lahko dobiva kolikor hoče, seveda na ime Nemčije in Italije. Večkrat je bilo že dokazano, da so fašistični letalci pilotirali ameriške aeroplane in metali iz njih na civilno prebivalstvo bombe, izdelane v Ameriki. In naš ameriški tajnik za zunanje zadave, Mr. Hull, se je nato zgražal nad pobijenjem žen in otrok. Kakšna hičavčina!

Ko hitro pridevmo v vojno, dobimo fašizem. Sheppard-Mayevi predlogi v kongresu, katera bo gotovo sprejeta, ako ne bo ameriška masa glasno protestirala, je klavzula, ki daje predsedniku moč v vojnem času suspendirati vse delavske pravice in svobodčine in narod podrediti vojnim zakonom.

Novejši dokaz, zakaj je kapitalizem za oboroževanje, je dala ameriška vlada. Dokler je mehiško delavstvo pridno garalo za beraško plačo in ameriškemu kapitalizmu kovalo ogromne dobičke, se ameriška vlada ni vtikalna v napore, da bi se ameriške lastnike petrolejskih polj v Mehiki prisilno zvišati plače in znižati delavnik mehiškim delavcem. Ne! Tega ni storila. Končno je zahtevala od njih mehiška vlada. Lastniki so se pritožili mehiškemu vrhovnemu sodišču. To je odlok vlade potrdilo, toda magnati se niso hoteli pokoriti. Ljudstvo je nato zahtevalo, da mehiška vlada zapleni oljne vrelece in jih obratuje v korist mehiškega ljudstva. To je storila in sklenila zunanje petrolejske barone odskodovati. Radi le akcije je ameriška vlada pri mehiški vladi ostro protestirala in zavzela proti njej bojkotno akcijo.

Ali ne vodi to v vojno? In v čigavem interesu? Ali ste pripravljeni prelavit svojo kri in žrtvovati svoje življenje za ameriške petrolejne magnate? Ali ste ve, matere, rodile svoje sinove zato, da bodo za hranino topovom? Ali bomo pustili, da bi se naše može in fante poslalo v vojno za kapitalizem, kateri je ustvaril to in druge depresije in mizerijo? Za tisti kapitalizem, ki pošilja na nas delavce oboroženo silo, ki nas pretepa in ubija, kadar zahtevamo večji kos kruha za sebe in družine? Za kapitalizem, ki je povzročil zadnjo svetovno vojno in nešteto drugih, ki je napravil že neskončno gorila delavnemu ljudstvu? Naš glas mora biti močan NE — tisočkrat in milijonkrat NE. Mi ne bomo bojevali in ubijali mehiške in ne druge delavce, ki nam niso storili nič zlega. Mi ne maramo ubijati in nočemo, da bi nas drugi ubijali. Bojevali pa se bomo za lepe življenje, za svobodo in lepo bodočnost, v kateri ne bo vojne in ne mizerije!

Pomislite, kakšno klavrnco izdajalsko vlogo igrajo takozvane demokratične vlade v španski civilni vojni. Lojalistična vlada je prišla na vlado na demokratični način, to je, z večino glasov. Bankirji, veloposestniki, hierarhija generali in drugi nedelaniči, ki so razkošno živelji na račun ljudstva, so se posvetovali s Hitler-kapitalističnimi demokratičnimi jem, Mussolinijem, s papežem držav s sovjetsko Rusijo za in z municipiskimi tovarnarji ki

so jim obljubili pomoč v vojni za strmoglavljenje legalne španske vlade. Vsak otrok ve, da Mussolini in Hitler zalaga ta fašista Francia z vojnim materialom. Samo ameriška vlada ni hotela vedeti tega. Lojalistična panija, katera se brani pred fašisti v Ameriki ne sme kupiti orožja. Tako je ukazal Roosevelt v imenu neutralnosti. Fašist Franco ga lahko dobiva kolikor hoče, seveda na ime Nemčije in Italije. Večkrat je bilo že dokazano, da so fašistični letalci pilotirali ameriške aeroplane in metali iz njih na civilno prebivalstvo bombe, izdelane v Ameriki. In naš ameriški tajnik za zunanje zadave, Mr. Hull, se je nato zgražal nad pobijenjem žen in otrok. Kakšna hičavčina!

Ko hitro pridevmo v vojno, dobimo fašizem. Sheppard-Mayevi predlogi v kongresu, katera bo gotovo sprejeta, ako ne bo ameriška masa glasno protestirala, je klavzula, ki daje predsedniku moč v vojnem času suspendirati vse delavske pravice in svobodčine in narod podrediti vojnim zakonom.

Novejši dokaz, zakaj je kapitalizem za oboroževanje, je dala ameriška vlada. Dokler je mehiško delavstvo pridno garalo za beraško plačo in ameriškemu kapitalizmu kovalo ogromne dobičke, se ameriška vlada ni vtikalna v napore, da bi se ameriške lastnike petrolejskih polj v Mehiki prisilno zvišati plače in znižati delavnik mehiškim delavcem. Ne! Tega ni storila. Končno je zahtevala od njih mehiška vlada. Lastniki so se pritožili mehiškemu vrhovnemu sodišču. To je odlok vlade potrdilo, toda magnati se niso hoteli pokoriti. Ljudstvo je nato zahtevalo, da mehiška vlada zapleni oljne vrelece in jih obratuje v korist mehiškega ljudstva. To je storila in sklenila zunanje petrolejske barone odskodovati. Radi le akcije je ameriška vlada pri mehiški vladi ostro protestirala in zavzela proti njej bojkotno akcijo.

Ali ne vodi to v vojno? In v čigavem interesu? Ali ste pripravljeni prelavit svojo kri in žrtvovati svoje življenje za ameriške petrolejne magnate? Ali ste ve, matere, rodile svoje sinove zato, da bodo za hranino topovom? Ali bomo pustili, da bi se naše može in fante poslalo v vojno za kapitalizem, kateri je ustvaril to in druge depresije in mizerijo? Za tisti kapitalizem, ki pošilja na nas delavce oboroženo silo, ki nas pretepa in ubija, kadar zahtevamo večji kos kruha za sebe in družine? Za kapitalizem, ki je povzročil zadnjo svetovno vojno in nešteto drugih, ki je napravil že neskončno gorila delavnemu ljudstvu? Naš glas mora biti močan NE — tisočkrat in milijonkrat NE. Mi ne bomo bojevali in ubijali mehiške in ne druge delavce, ki nam niso storili nič zlega. Mi ne maramo ubijati in nočemo, da bi nas drugi ubijali. Bojevali pa se bomo za lepe življenje, za svobodo in lepo bodočnost, v kateri ne bo vojne in ne mizerije!

Pomislite, kakšno klavrnco izdajalsko vlogo igrajo takozvane demokratične vlade v španski civilni vojni. Lojalistična vlada je prišla na vlado na demokratični način, to je, z večino glasov. Bankirji, veloposestniki, hierarhija generali in drugi nedelaniči, ki so razkošno živelji na račun ljudstva, so se posvetovali s Hitler-kapitalističnimi demokratičnimi jem, Mussolinijem, s papežem držav s sovjetsko Rusijo za in z municipiskimi tovarnarji ki

so jim obljubili pomoč v vojni za strmoglavljenje legalne španske vlade. Vsak otrok ve, da Mussolini in Hitler zalaga ta fašista Francia z vojnim materialom. Samo ameriška vlada ni hotela vedeti tega. Lojalistična panija, katera se brani pred fašisti v Ameriki ne sme kupiti orožja. Tako je ukazal Roosevelt v imenu neutralnosti. Fašist Franco ga lahko dobiva kolikor hoče, seveda na ime Nemčije in Italije. Večkrat je bilo že dokazano, da so fašistični letalci pilotirali ameriške aeroplane in metali iz njih na civilno prebivalstvo bombe, izdelane v Ameriki. In naš ameriški tajnik za zunanje zadave, Mr. Hull, se je nato zgražal nad pobijenjem žen in otrok. Kakšna hičavčina!

Ko hitro pridevmo v vojno, dobimo fašizem. Sheppard-Mayevi predlogi v kongresu, katera bo gotovo sprejeta, ako ne bo ameriška masa glasno protestirala, je klavzula, ki daje predsedniku moč v vojnem času suspendirati vse delavske pravice in svobodčine in narod podrediti vojnim zakonom.

Novejši dokaz, zakaj je kapitalizem za oboroževanje, je dala ameriška vlada. Dokler je mehiško delavstvo pridno garalo za beraško plačo in ameriškemu kapitalizmu kovalo ogromne dobičke, se ameriška vlada ni vtikalna v napore, da bi se ameriške lastnike petrolejskih polj v Mehiki prisilno zvišati plače in znižati delavnik mehiškim delavcem. Ne! Tega ni storila. Končno je zahtevala od njih mehiška vlada. Lastniki so se pritožili mehiškemu vrhovnemu sodišču. To je odlok vlade potrdilo, toda magnati se niso hoteli pokoriti. Ljudstvo je nato zahtevalo, da mehiška vlada zapleni oljne vrelece in jih obratuje v korist mehiškega ljudstva. To je storila in sklenila zunanje petrolejske barone odskodovati. Radi le akcije je ameriška vlada pri mehiški vladi ostro protestirala in zavzela proti njej bojkotno akcijo.

Ali ne vodi to v vojno? In v čigavem interesu? Ali ste pripravljeni prelavit svojo kri in žrtvovati svoje življenje za ameriške petrolejne magnate? Ali ste ve, matere, rodile svoje sinove zato, da bodo za hranino topovom? Ali bomo pustili, da bi se naše može in fante poslalo v vojno za kapitalizem, kateri je ustvaril to in druge depresije in mizerijo? Za tisti kapitalizem, ki pošilja na nas delavce oboroženo silo, ki nas pretepa in ubija, kadar zahtevamo večji kos kruha za sebe in družine? Za kapitalizem, ki je povzročil zadnjo svetovno vojno in nešteto drugih, ki je napravil že neskončno gorila delavnemu ljudstvu? Naš glas mora biti močan NE — tisočkrat in milijonkrat NE. Mi ne bomo bojevali in ubijali mehiške in ne druge delavce, ki nam niso storili nič zlega. Mi ne maramo ubijati in nočemo, da bi nas drugi ubijali. Bojevali pa se bomo za lepe življenje, za svobodo in lepo bodočnost, v kateri ne bo vojne in ne mizerije!

Pomislite, kakšno klavrnco izdajalsko vlogo igrajo takozvane demokratične vlade v španski civilni vojni. Lojalistična vlada je prišla na vlado na demokratični način, to je, z večino glasov. Bankirji, veloposestniki, hierarhija generali in drugi nedelaniči, ki so razkošno živelji na račun ljudstva, so se posvetovali s Hitler-kapitalističnimi demokratičnimi jem, Mussolinijem, s papežem držav s sovjetsko Rusijo za in z municipiskimi tovarnarji ki

so jim obljubili pomoč v vojni za strmoglavljenje legalne španske vlade. Vsak otrok ve, da Mussolini in Hitler zalaga ta fašista Francia z vojnim materialom. Samo ameriška vlada ni hotela vedeti tega. Lojalistična panija, katera se brani pred fašisti v Ameriki ne sme kupiti orožja. Tako je ukazal Roosevelt v imenu neutralnosti. Fašist Franco ga lahko dobiva kolikor hoče, seveda na ime Nemčije in Italije. Večkrat je bilo že dokazano, da so fašistični letalci pilotirali ameriške aeroplane in metali iz njih na civilno prebivalstvo bombe, izdelane v Ameriki. In naš ameriški tajnik za zunanje zadave, Mr. Hull, se je nato zgražal nad pobijenjem žen in otrok. Kakšna hičavčina!

Ko hitro pridevmo v vojno, dobimo fašizem. Sheppard-Mayevi predlogi v kongresu, katera bo gotovo sprejeta, ako ne bo ameriška masa glasno protestirala, je klavzula, ki daje predsedniku moč v vojnem času suspendirati vse delavske pravice in svobodčine in narod podrediti vojnim zakonom.

Novejši dokaz, zakaj je kapitalizem za oboroževanje, je dala ameriška vlada. Dokler je mehiško delavstvo pridno garalo za beraško plačo in ameriškemu kapitalizmu kovalo ogromne dobičke, se ameriška vlada ni vtikalna v napore, da bi se ameriške lastnike petrolejskih polj v Mehiki prisilno zvišati plače in znižati delavnik mehiškim delavcem. Ne! Tega ni storila. Končno je zahtevala od njih mehiška vlada. Lastniki so se pritožili mehiškemu vrhovnemu sodišču. To je odlok vlade potrdilo, toda magnati se niso hoteli pokoriti. Ljudstvo je nato zahtevalo, da mehiška vlada zapleni oljne vrelece in jih obratuje v korist mehiškega ljudstva. To je storila in sklenila zunanje petrolejske barone odskodovati. Radi le akcije je ameriška vlada pri mehiški vladi ostro protestirala in zavzela proti njej bojkotno akcijo.

Ali ne vodi to v vojno? In v čigavem interesu? Ali ste pripravljeni prelavit svojo kri in žrtvovati svoje življenje za ameriške petrolejne magnate? Ali ste ve, matere, rodile svoje sinove zato, da bodo za hranino topovom? Ali bomo pustili, da bi se naše može in fante poslalo v vojno za kapitalizem, kateri je ustvaril to in druge depresije in mizerijo? Za tisti kapitalizem, ki pošilja na nas delavce oboroženo silo, ki nas pretepa in ubija, kadar zahtevamo večji kos kruha za sebe in družine? Za kapitalizem, ki je povzročil zadnjo svetovno vojno in nešteto drugih, ki je napravil že neskončno gorila delavnemu ljudstvu? Naš glas mora biti močan NE — tisočkrat in milijonkrat NE. Mi ne bomo bojevali in ubijali mehiške in ne druge delavce, ki nam niso storili nič zlega. Mi ne maramo ubijati in nočemo, da bi nas drugi ubijali. Bojevali pa se bomo za lepe življenje, za svobodo in lepo bodočnost, v kateri ne bo vojne in ne mizerije!

Pomislite, kakšno klavrnco izdajalsko vlogo igrajo takozvane demokratične vlade v španski civilni vojni. Lojalistična vlada je prišla na vlado na demokratični način, to je, z večino glasov. Bankirji, veloposestniki, hierarhija generali in drugi nedelaniči, ki so razkošno živelji na račun ljudstva, so se posvetovali s Hitler-kapitalističnimi demokratičnimi jem, Mussolinijem, s papežem držav s sovjetsko Rusijo za in z municipiskimi tovarnarji ki

so jim obljubili pomoč v vojni za strmoglavljenje legalne španske vlade. Vsak otrok ve, da Mussolini in Hitler zalaga ta fašista Francia z vojnim materialom. Samo ameriška vlada ni hotela vedeti tega. Lojalistična panija, katera se brani pred fašisti v Ameriki ne sme kupiti orožja. Tako je ukazal Roosevelt v imenu neutralnosti. Fašist Franco ga lahko dobiva kolikor hoče, seveda na ime Nemčije in Italije. Večkrat je bilo že dokazano, da so fašistični letalci pilotirali ameriške aeroplane in metali iz njih na civilno prebivalstvo bombe, izdelane v Ameriki. In naš ameriški tajnik za zunanje zadave, Mr. Hull, se je nato zgražal nad pobijenjem žen in otrok. Kakšna hičavčina!

Ko hitro pridevmo v vojno, dobimo fašizem. Sheppard-Mayevi predlogi v kongresu, katera bo gotovo sprejeta, ako ne bo ameriška masa glasno protestirala, je klavzula, ki daje predsedniku moč v vojnem času suspendirati vse delavske pravice in svobodčine in narod podrediti vojnim zakonom.

Novejši dokaz, zakaj je kapitalizem za oboroževanje, je dala ameriška vlada. Dokler je mehiško delavstvo pridno garalo za beraško plačo in ameriškemu kapitalizmu kovalo ogromne dobičke, se ameriška vlada ni vtikalna v napore, da bi se ameriške lastnike petrolejskih polj v Mehiki prisilno zvišati plače in znižati delavnik mehiškim delavcem. Ne! Tega ni storila. Končno je zahtevala od njih mehiška vlada. Lastniki so se pritožili mehiškemu vrhovnemu sodišču. To je odlok vlade potrdilo, toda magnati se niso hoteli pokoriti. Ljudstvo je nato zahtevalo, da mehiška vlada zapleni oljne vrelece in jih obratuje v korist mehiškega ljudstva. To je storila in sklenila zunanje petrolejske barone odskodovati. Radi le akcije je ameriška vlada pri mehiški vladi ostro protestirala in zavzela proti njej bojkotno akcijo.

Ali ne vodi to v vojno? In v čigavem interesu? Ali ste pripravljeni prelavit svojo kri in žrtvovati svoje življenje za ameriške petrolejne magnate? Ali ste ve, matere, rodile svoje sinove zato, da bodo za hranino topovom? Ali bomo pustili, da bi se naše može in fante poslalo v vojno za kapitalizem, kateri je ustvaril to in druge depresije in mizerijo? Za tisti kapitalizem, ki pošilja na nas delavce oboroženo silo, ki nas pretepa in ubija, kadar zahtevamo večji kos kruha za sebe in dru

Priming the Pump

As anticipated, the president proposes to congress certain additional appropriations for the purpose of priming the pump. That is, putting money into circulation through direct government expenditure, so that the people will spend the money at the stores, and the stores will have to place larger orders, which in turn will cause the factories to hire more workers, buy more raw materials and produce more goods.

In analyzing the cause of the 1929 slump, the president says that there had been high production and millions of people had been put to work, "but the products of their hands had exceeded the purchasing power of their pocketbooks, with the result that huge surpluses, not only of crops, but also of buildings and goods of every kind, overhung the market. Under the inexorable law of supply and demand, supplies so overran demand which would pay that production was compelled to stop. Unemployment and closed factories resulted. Hence the tragic years from 1929 to 1933." He recognized that the same thing happened last year and brought on the present slump.

This is a recognition, on his part, of the Socialist theory of the cause of depressions. So far as we are aware no president has ever recognized it before.

What the president does not say is that the same cause will operate again unless the profit system is changed.

The partial recovery from 1933 to 1937 was caused by government spending—the priming of the pump. This spending of government money, on public works, on FERA and WPA, on direct relief, etc., increased the spending power of the people, so that, as outlined above, the stores had to order more goods and the factories had to make more goods, thus hiring a few million more people. But it never went so far as to cut the number of unemployed down lower than about 10 million. When the government spending was slowed down, another depression came on.

This indicates that the profit system has run its course and that it cannot be kept going in any other manner than by means of the government pulmotor.

The funds which the president advises should by all means be voted by congress. Pump priming is a necessity under this system, as there is no other way to keep a majority of the people from having to go on relief.

The workers, however, ought to make a strong demand that at least part of the money be spent on production for use industries. Otherwise, as soon as the money is spent, the pump will run down again.—The Milwaukee Leader.

DEMONSTRATE FOR PROGRESS ON MAY DAY

To All Peace Loving and Progressive People of Chicago:

To Trade Unionists, White Collar and Professional Workers, Negro and White:

May 1st, the workers of Chicago celebrate the traditional day of labor. On this occasion they will voice their will for peace, security, freedom.

May Day was born right here in the city of Chicago out of the struggles in 1886 for the 8 hour day. Since that historic year, May Day has been celebrated every year by Labor the world over as a day to demonstrate for a better and fuller life against the attacks of reaction.

May Day, 1938, will reflect the tremendous gains made by the Chicago workers, in line with the great march of American Labor. In our own city thousands of workers have been organized in the Stock Yards, in the Steel Mills, in the Harvester plant. The economic royalists are leaving no stone unturned to wipe out these gains by going on a wilful rampage to beat down the people. Labor must lead the way to rally all progressive people around the banner of security and democracy, to unify the Labor Movement, to beat back the onslaught of these Liberty Leaguers.

In Europe and China the fascist war makers are unloosing a raging cyclone of death and destruction. The invading armies of Japan are killing millions of China's defenseless people. Mussolini's and Hitler's bombers have turned democratic Spain into a rising sea of blood. Hitler has recently crushed Austria and his armies are now surrounding Czechoslovakia to wipe out this democratic state and its independence. May Day, 1938, must be a demonstration for peace, for solidarity with the heroic peoples of Spain and China, Ethiopia and Austria, who, in defending their own lives and independence, are fighting for the peace and security of the United States as well.

All Out On May Day. Demonstrate For Peace and Progress.

For Unity of the Labor Movement.

For Peace and Democracy. Jobs Or Adequate Relief For All Workers.

For the Unity of All Peoples Against the Fascist War Makers.

Pass the American Youth Act.

Free Tom Mooney.

LINE OF MARCH:—Assemble at Union Park, Randolph at Ogden, Sunday, 1:30 p. m.—South to Madison—East to Michigan—South to Grant Park.

Auspices: United May Day Committee.

The headlines in the daily papers say that the Spanish rebels have penetrated to the Mediterranean coast, cutting Barcelona off from the rest of Loyalist Spain.

This may mean the beginning of the end of Loyalist Spain. If it means a rebel victory, an even greater massacre of those loyal to the democratic government will take place under a Fascist regime.

The obstacles against which the Loyalists have fought from the very beginning have been so great that their showing has been marvelous. The loyalists had neither soldiers nor armaments. The rebels expect

a finer book written on labor than that of Louis Adamic's "Dynamite."

In order that one might understand more thoroughly the "history of labor and its struggles" one should read "Dynamite".

However, let it be remembered that it was the eight-hour-day which gave direct birth to May Day. It was in the middle of the 18th century when France first recognized and adopted May 1, as a legal holiday of the workers. America, England, and other European countries soon followed in its footsteps, each adopting May 1, as its legal holiday of the workers.

May Day should be as important to the American Worker as is the 4th of July because it stands squarely for the universal solidarity of labor, for human rights and freedom, and for international and universal peace.

Just as the 4th of July has brought about Independence and peace to Americans so does May Day seek to bring Independence and World Peace to all workers. May Day was meant to be a workers' holiday which was to be entirely devoted to street demonstrations and parades showing the strength and unity of labor.

Such inhuman conditions naturally brought about some up-rising of the laboring class. These altogether inhuman working conditions placed upon the shoulders of workers by the employer's selfish attitude and narrow-mindedness, gave way to complete exhaustion; and in nearly all instances, the constituting of ill effects and breakdown and consequently hastening death to the worker's doorstep, was more than any human being could long endure. Thus we find that the twenties and thirties of the 18th century brought about some of the bitterest struggles that labor

had ever witnessed. Strikes were called to demonstrate for the reduction of working hours. Some industrial centers, fully realizing and conscious of the inhuman exploitation which was so consistently being manifested upon them, as working from "sunrise to sunset." In the 18th century, the history of labor reveals, it was not uncommon for working men, women and children to work fourteen, sixteen and even eighteen hours a day. In 1806, when some labor leaders were placed on trial against conspiracy and were unjustly referred to as "striking cowards," because they merely endeavored to better the conditions of the laboring man, it was revealed that some workers were being employed as long as nineteen and twenty hours a day. Such inhuman conditions naturally brought about some up-rising of the laboring class. These altogether inhuman working conditions placed upon the shoulders of workers by the employer's selfish attitude and narrow-mindedness, gave way to complete exhaustion; and in nearly all instances, the constituting of ill effects and breakdown and consequently hastening death to the worker's doorstep, was more than any human being could long endure. Thus we find that the twenties and thirties of the 18th century brought about some of the bitterest struggles that labor

I sincerely believe that there is not world. — Louise B. Jersey.

Our Doings Here and There

By Joseph Drasler

MAY DAY IN MILWAUKEE

Reports coming from our comrades up in Milwaukee lead us to believe that the J.S.F. Conference there on May First will be very well attended. The fraternal organizations in the territory who are affiliated with the Educational Bureau of the Federation have pledged their support both in sending delegates to the Conference and in attending the May Day Festivities. We understand that there will be a large parade in the city on that day too. But with a full day program scheduled for the South Side Turn Hall, it will be almost impossible for our comrades to participate in the parade.

The South Side Turn Hall can be easily called the center of Slovene activities in Milwaukee. All indoor activities sponsored by the numerous Slovene fraternal and cultural organizations in Milwaukee are held at the South Side Turn Hall and we might add that our comrades chose wisely in making it the headquarters for the May Day Festivities.

The Conference begins at 9 o'clock in the morning and will continue in session all morning and probably part of the afternoon after which comes the program and then dancing in the evening. A good deal of the program will be taken up with singing in which the following singing choruses will participate: *Naprej, Planinska Roza* and the women sections of each of these choruses. The main address of the afternoon will be by Frank Zaitz, editor of Proletarec and the main part of the program will be the drama, "Jacob Ruda" by Ivan Cankar. We remind you again that "Jacob Ruda" is being presented by members of the dramatic section of Branch No. 1, JSF, Chicago. They have been very successful with it before, in Chicago and in Waukegan, so that you Milwaukeeans can really look forward to a treat. The remainder of the program consists of solos, declamations and a number of other short numbers. In the evening, of course, music, dancing and a general "good time" for everyone.

Our comrades should see to it that the drive is pushed among the fraternal organizations of which they are members.

MAY HERALD IS OUT

The early part of this week we begin shipping out the 1938 issue of the *MAY HERALD*. It should get into the hands of our comrades for the first of May enabling them to distribute it at their May Day Festivities. The English Section of the *MAY HERALD* will prove of interest to the young readers. The story which we particularly recommend both for subject interest and social significance is, *On The Line*, written in a very interesting style by Betty Bogatay of Cleveland, Ohio.

MAY DAY

Delegates to the Conference from Chicago are as follows: Frank Zaitz and Charles Pogorelec from Branch No. 1; Anton Gorden from the singing society Sava; Joseph Drasler from the Social Study Club; John Simon and Ida Simon from the Pioneer Lodge 559 SNPJ; Angela Zaitz from Lodge Nada, 102 SNPJ.

Delegates from organizations affiliated with the Educational Bureau of the J.S.F. have the same rights at the Conference as delegates from J.S.F. Branches.

The May Day affair which Branch No. 1 has sponsored each year in Chicago is cancelled this year in order that we can concentrate our entire time and energy on making the Milwaukee Conference a success.

OFFICIAL NEWS FROM SPAIN

The headlines in the daily papers say that the Spanish rebels have penetrated to the Mediterranean coast, cutting Barcelona off from the rest of Loyalist Spain.

This may mean the beginning of the end of Loyalist Spain. If it means a rebel victory, an even greater massacre of those loyal to the democratic government will take place under a Fascist regime.

The obstacles against which the Loyalists have fought from the very beginning have been so great that their showing has been marvelous. The loyalists had neither soldiers nor armaments. The rebels expect

SONG FESTIVAL IN LA SALLE LAST SUNDAY A SUCCESS

Sava's members report that the Song Festival in La Salle last Sunday in which they participated along with five other singing choruses: *Naprej*, *"Soca"*, *"Presern"*, *"Slovan"* and the Waukegan Chorus, was a very successful and well attended affair.

NO NIGHTLIFE

Success consists not so much in sitting up nights as being awake in the daytime.

A finner book written on labor than that of Louis Adamic's "Dynamite." In order that one might understand more thoroughly the "history of labor and its struggles" one should read "Dynamite".

However, let it be remembered that it was the eight-hour-day which gave direct birth to May Day. It was in the middle of the 18th century when France first recognized and adopted May 1, as a legal holiday of the workers. America, England, and other European countries soon followed in its footsteps, each adopting May 1, as its legal holiday of the workers.

May Day should be as important to the American Worker as is the 4th of July because it stands squarely for the universal solidarity of labor, for human rights and freedom, and for international and universal peace.

Just as the 4th of July has brought about Independence and peace to Americans so does May Day seek to bring Independence and World Peace to all workers. May Day was meant to be a workers' holiday which was to be entirely devoted to street demonstrations and parades showing the strength and unity of labor.

Such inhuman conditions naturally brought about some up-rising of the laboring class. These altogether inhuman working conditions placed upon the shoulders of workers by the employer's selfish attitude and narrow-mindedness, gave way to complete exhaustion; and in nearly all instances, the constituting of ill effects and breakdown and consequently hastening death to the worker's doorstep, was more than any human being could long endure. Thus we find that the twenties and thirties of the 18th century brought about some of the bitterest struggles that labor

I sincerely believe that there is not world. — Louise B. Jersey.

SOCIALISTS SEEK TO HEAL PARTY WOUND

Reunion of All Factions Urged in Resolution

Reconciliation between the Socialist party and factions which split in recent years was sought in a resolution submitted to the Socialist national convention in Kenosha.

The measure sought to bring back into the fold the "old guard" which dropped out and organized the Socialist-Democratic Federation, mainly in eastern states.

This split occurred following the party's adoption of a statement of principles in 1934.

Reunion Is Urged

Reunion of all Socialist elements was urged in this resolution as a means of presenting a united Socialist front within labor parties, and of working unitedly against all Fascist developments.

Norman Thomas introduced a resolution to prohibit permanent caucuses of factions, except within a period of two months prior to a national convention.

Expect CIO Endorsement

Committee hearings indicated that the party will reiterate its endorsement of the CIO, as given at a special convention in Chicago last year, but will oppose the establishment of the CIO as a permanent labor group rivaling the AFL.

Bridgeport Comrades Will Present Play and Dance Program

MAY HERALD IS OUT

Bridgeport, Ohio.—You are invited to attend a Play and Dance to be given by the S. P. L. E. Club, "Forward" at the Boydsville Hall, Saturday Evening, April 30th at 7:30 P. M. in celebration of May Day. A play entitled, "The Second Story Man" will be presented plus a specialty—*"Two Coons In A Wreck"*.

Music for dancing will be furnished by the Barbic Orchestra from Cleveland. — Joseph Snoy.

Your English

Mad—Means insane. Do not use it for "angry." Although anger might be a mild form of insanity, that is not what is meant by the misusers of the word "mad." The word "crazy" has come into general use as a synonym for insane, but its more exact meaning is foolishly eager.

Split Infinitives—Never separate the sign of the infinitive from its verb, as "to clearly see," "to emphatically express." It is better form to have the adverb precede "to" or to follow the verb. The same rule applies to verbs and their auxiliaries. Write it, "We certainly are going," not "We are certainly going."

Majority, Plurality—In an election a candidate has a "majority" of the votes when he has more votes than all of his opponents combined; a "plurality" when he has more than his nearest opponent. "Majority" also means legal age and the rank of a major.

SPRING 1938

By N. KLINE

Bristling bayonets are in bloom, Booming bombers on the wing, Poisoned gases spread perfume, Hymns of Hate through woodland ring.

Mangled corpses fatten fields, Tanks and cannon plow and sow. Mother Earth her harvest yields—

Mounds and crosses, row on row . . .

MIDNIGHT REACTIONS

By IVAN JONTEZ

Daytime in a big industrial city is the wrong time in the wrong place for analyzing this mess called life. There's too much noise, too much hurrying, things happening too fast. And so all day long your mind is forced to jump from one thing to another like a crazy monkey up in the trees. And you feel like one.

Night is different. After I shut off the radio not much noise is left. Then out with the lights, and to bed. And now, in the dark stillness of night (achieved after I've stuffed my ears with cotton and buried my head under my pillow) I am ready to do some thinking about things that happened during the day. For now those forces which during the day kept me distracted are shorn of their power and my mind has its chance to react to things in general and in particular.

These reactions are interesting. New light is thrown upon things. They begin to look different, their importance changes. For example, what seemed before most serious or even hopeless now makes you laugh, while something else you've laughed at only at noon now gives you the jitters. And that includes our own little selves.

It's all a matter of two different perspectives. In broad daylight we're looking too close at our own selves and we believe that the mirror reflects a picture of great importance and what not. And we're so proud of our own selves. But night changes the perspective. And before our very eyes parades a funny little thing, and don't I recognize my own self! And it's no use to feel sorry for the poor thing, he needed badly that punch in the nose and it might do him plenty of good. So, no sympathy for the little self-deceiver.

But let's change the subject and turn to something else. China, for instance. That undeclared war, horrible as it is, offers causes for a good laugh. The laugh's on the Japs and all those people who believe it is possible for a mouse to swallow a cat.

When Jap militarists started it at Shanghai they thought they were a big bad cat and China just an over-

little mouse.

Who said that the left wing of American unionism—the CIO—was composed of radicals? Radicals me eye! Why, some of the CIO boys here in Cleveland (and no doubt elsewhere too) are even afraid of May Day. They seem to think it is a Stalin invention. Somebody ought to tell them it originated right here in this country.